

Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα και Πράσινη
Επιχειρηματικότητα
Ανάπτυξη Ικανοτήτων στα Νηπιαγωγεία

Παιδαγωγικές ακολουθίες και
παιχνιδοποιημένες δραστηριότητες με
θέμα:
Αποψίλωση των Δασών

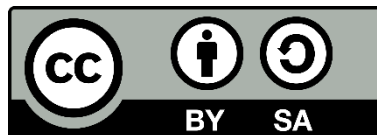

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι θέσεις που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις και τις θέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές. Αριθμός Έργου: 2022-1DE03-KA220-NI-22-2485094

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	3
Παιδαγωγικές ακολουθίες και παιχνιδοποιημένες δραστηριότητες	5
Μάθημα 1: Ο Κύκλος της Ζωής.....	5
Μάθημα 2: Η Πηγή της Ζωής.....	12
Μάθημα 3: Το δάσος προστατεύει	18
Μάθημα 4: Οι Φίλοι μας Κινδυνεύουν	24
Μάθημα 5: Μαζί Είμαστε πιο Δυνατοί.....	30
Παραρτήματα.....	37
Παράρτημα 2.1 –Πιθανές ερωτήσεις για την εισαγωγή του θέματος	37
Παράρτημα 2.2. –Οπτικό βοήθημα για το χρώμα και τη θρέψη	38
Παράρτημα 3 – Πρότυπο εντύπου συγκατάθεσης για συμμετοχή στην εκδρομή	42
Παράρτημα 4 – Ιστορία: «Το Μυστήριο του κ. Δεντρούλη»	44

Αυτό το έργο προορίζεται για εκπαιδευτικούς σκοπούς και διατίθεται με άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution -ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) @The GreenGUARDENS Consortium.

Εισαγωγή

Αυτός ο εκπαιδευτικός πόρος δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του έργου [GreenGuardens Erasmus+](#). Πραγματεύεται το γεγονός ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας, και κυρίως τα παιδιά ΔΗΗ (κωφά και βαρήκοα), έχουν περιορισμένες έως μηδενικές ευκαιρίες συμμετοχής σε δραστηριότητες που αφορούν την ενίσχυση των δεξιοτήτων βιωσιμότητας και επιχειρηματικότητας από μικρότερη ηλικία.

Το υλικό αυτό απευθύνεται σε **νηπιαγωγούς** και έχει ως στόχο να βοηθήσει τα παιδιά ηλικίας 3-6 ετών να συμμετάσχουν σε παιχνιδιοποιημένες δραστηριότητες και πειράματα για να κατανοήσουν το ρόλο τους στην **περιβαλλοντική βιωσιμότητα** και να αξιοποιήσουν ικανότητες όπως η λήψη αποφάσεων, η οικολογική ευθύνη καθώς και η ανάληψη πρωτοβουλιών ως έναυσμα για μια υπεύθυνη και βιώσιμη συμπεριφορά από μικρή ηλικία (βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα).

Ο πόρος αυτός επιχειρεί να δώσει την ικανότητα στα παιδιά να:

- κατανοήσουν τον **περιβαλλοντικό αντίκτυπο** διαφόρων επαγγελμάτων (π.χ. γεωργός, ψαράς)
- μάθουν σχετικά με τις **καλές πρακτικές** που συμβάλλουν στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα.
- ανακαλύψουν τη σχέση μεταξύ της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της πράσινης επιχειρηματικότητας, διαμορφώνοντας από νωρίς μια **πράσινη επιχειρηματική νοοτροπία**.
- κατανοήσουν **φαινομενικά πολύπλοκα θέματα** μέσα από απλές, οικείες και παιγνιώδεις δραστηριότητες.
- συμμετάσχουν σε **διαδραστικές δραστηριότητες** όπου θα παρατηρούν, θα μαθαίνουν και θα σκέφτονται μέσα από το παιχνίδι και θα αναδεικνύουν τις γνώσεις τους με δημιουργικά μέσα.

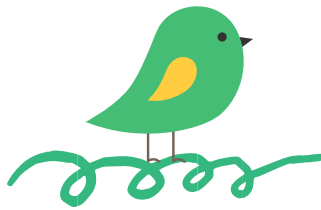

Ο πόρος αυτός πραγματεύεται τρία βασικά θέματα: **Ρύπανση των Ωκεανών**, **Ατμοσφαιρική Ρύπανση** και **Αποψίλωση των δασών** (το παρόν έγγραφο). Κάθε θέμα αποτελείται από 5-6 παιδαγωγικές ακολουθίες (σχέδια μαθήματος), που περιέχουν όλα όσα χρειάζεται να γνωρίζει ένας εκπαιδευτικός για να προετοιμάσει ένα μάθημα με τους μαθητές του. Ο πυρήνας κάθε μαθήματος είναι μια παιχνιδιοποιημένη δραστηριότητα, η οποία βοηθάει τα παιδιά να γνωρίσουν το θέμα με πειραματικό τρόπο. Για την γρήγορη εύρεση της δραστηριότητας, αναζητήστε το πουλί GreenGUARDENS:

Ο πόρος αυτός απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς που είναι εξοικειωμένοι με τα θέματα της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, της πράσινης επιχειρηματικότητας και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για κωφούς και βαρήκοους μαθητές. Οι χρήστες αυτού του υλικού μπορούν να επωφεληθούν από το [Εικονικό Μαθησιακό Εργαστήριο \(VLL\)](#) το οποίο βοηθά τους νηπιαγωγούς να αναπτύξουν τις ικανότητές τους στην βιωσιμότητα και την επιχειρηματικότητα. Οι ενότητες του Εικονικού Εργαστηρίου Μάθησης περιλαμβάνουν παιχνιδιοποιημένες μικρο-

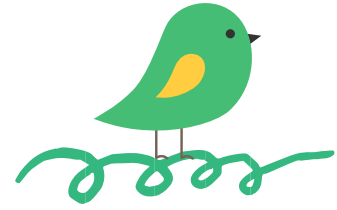

προκλήσεις που ενισχύουν τις βασικές δεξιότητες των εκπαιδευτικών και παρέχουν ένα ψηφιακό έμβλημα για τους εκπαιδευόμενους μετά την ολοκλήρωσή τους.

Παιδαγωγικές ακολουθίες και παιχνιδοποιημένες δραστηριότητες

Μάθημα 1: Ο Κύκλος της Ζωής

Περιγραφή

Έχοντας κατά νου ότι όλες οι δραστηριότητες στα νηπιαγωγεία θα πρέπει να είναι το αποτέλεσμα μιας γνώσης που δημιουργείται από κοινού από την κοινότητα του νηπιαγωγείου (παιδιών και νηπιαγωγών, πρώτα και κύρια, καθώς και γονέων και άλλων πιθανών συμμετεχόντων) προτείνουμε μια από τις διάφορες προσεγγίσεις του τρόπου με τον οποίο θα μπορούσε να αναλυθεί το συγκεκριμένο θέμα, αν αυτό βρίσκεται στο επίκεντρο των ενδιαφερόντων των παιδιών και έχοντας πλήρη επίγνωση των σχετικών παιδαγωγικών θεωριών που προτείνουν ότι οι θεματικές ενότητες στο νηπιαγωγείο δεν πρέπει να επιβάλλονται, αλλά να προσδιορίζονται ως ενδιαφέροντα των παιδιών μέσα από συζητήσεις και συνεντεύξεις μαζί τους. Στο πλαίσιο του έργου GreenGuardens, σκεφτήκαμε πιθανούς τρόπους αντιμετώπισης του θέματος της τροφικής αλυσίδας, εφόσον ενδεχομένως αποτελέσει αντικείμενο ενδιαφέροντος των παιδιών. Οι δάσκαλοι προσχολικής ηλικίας μπορούν, φυσικά, να συζητήσουν αυτό το θέμα με τα παιδιά, αλλά θα πρέπει να το συνεχίσουν μόνο αν τα παιδιά δείχνουν ενθουσιασμό και περιέργεια. Διαφορετικές πτυχές αυτής της δραστηριότητας μπορούν, ωστόσο, να χρησιμοποιηθούν για κάποια άλλα θέματα του ίδιου τομέα που ενδιαφέρουν τα παιδιά.

Μαθησιακοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- κατανοούν την ορολογία του οικοσυστήματος και της τροφικής αλυσίδας
- εξηγούν από που προέρχεται η τροφή
- ορίζουν τις συνδέσεις μεταξύ των ειδών στη φύση

Γενικοί Στόχοι:

- Ενθάρρυνση των παιδιών να αναζητήσουν απαντήσεις στα ερωτήματα που τίθενται
- Να δοθεί στα παιδιά η δυνατότητα να εκφραστούν ελεύθερα και ανεξάρτητα
- Δημιουργία συνθηκών για ανεξάρτητες δραστηριότητες των παιδιών
- Ανάπτυξη ετοιμότητας για ανταλλαγή απόψεων, ενεργή ακρόαση, συζήτηση και εξαγωγή συμπερασμάτων

Ειδικό Στόχοι:

- Ανάπτυξη γνώσεων σχετικά με το οικοσύστημα (βιολογία και οικολογία)
- Ενημέρωση για τις διαφορετικές σχέσεις μεταξύ των όντων στη φύση
- Ανάπτυξη ικανότητας κατανόησης των διαφορετικών ρόλων και λειτουργιών των διαφόρων ειδών σε ένα οικοσύστημα

Μεθοδολογία

Μάθηση βάσει έργου (PBL), η οποία μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει:

- διαδραστικές δραστηριότητες: κατασκευή παιχνιδιών και υλικών, κατασκευή μοντέλων και διαφόρων γωνιών για διάφορες δραστηριότητες, προετοιμασία παρουσιάσεων κ.λπ.
- Συζητήσεις και παρουσιάσεις: παιχνίδι με δραστηριότητες, προσκεκλημένοι εμπειρογνώμονες (βιολόγοι, περιβαλλοντολόγοι κ.λπ.)

Συναφή Μαθήματα / Θεματικές Ενότητες

- Φύση και Περιβάλλον
- Γεωγραφία
- Βιωσιμότητα

ΣΒΑ που καλύπτονται

Αυτό το σχέδιο μαθήματος διευκολύνει την υλοποίηση των ακόλουθων Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης ([United Nations, 2015](#)):

Διάρκεια

- Μπορεί να διαρκέσει για όσο διάστημα τα παιδιά δείχνουν ενδιαφέρον να ασχοληθούν με το θέμα αυτό. Δύναται να διαρκέσει από μια μέρα έως και αρκετές εβδομάδες. Πολύ συχνά, ένα θέμα μπορεί να οδηγήσει τόσο τα παιδιά όσο και τους εκπαιδευτικούς προσχολικής ηλικίας σε ένα άλλο ενδιαφέρον θέμα και οι εκπαιδευτικοί προσχολικής ηλικίας θα πρέπει πάντα να χρησιμοποιούν το ενδιαφέρον των παιδιών για να συνεχίσουν να μαθαίνουν μαζί. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο έχει προταθεί η μάθηση βάσει έργου.
- Προβλέπουμε όμως μία ή δύο ημέρες για αυτή τη δραστηριότητα.

Ηλικία Μαθητών

- Προσχολική ηλικία (3 - 6 χρόνων)

Επίπεδο Δυσκολίας

- Μέτριο – λάβετε υπόψη τις προϋπάρχουσες γνώσεις και δεξιότητες που έχουν αποκτήσει τα παιδιά και τα θέματα που έχουν συζητήσει. Εάν έχουν ήδη καλύψει ένα θέμα παρόμοιο με αυτό, υπενθυμίστε το στα παιδιά και προσπαθήστε να συνδέσετε το νέο θέμα με το θέμα που έχει ήδη καλυφθεί.

Προαπαιτούμενα για τους μαθητές

- Κανένα

Προετοιμασία

- Κάντε την έρευνα σας και να είστε έτοιμοι να δώσετε εξηγήσεις σχετικά με το οικοσύστημα, την τροφική αλυσίδα και τις πηγές τροφής προκειμένου να ξεκινήσετε τη συζήτηση με τα παιδιά.
- Διαμορφώστε το χώρο στην τάξη έτσι ώστε να είναι δυνατή η διεξαγωγή της δραστηριότητας.

Απαιτούμενα Υλικά

- Λευκό χαρτί, καμβάδες, παστέλ, ανακυκλώσιμα υλικά, χαρτόκουτα (οι δάσκαλοι μπορούν να ζητήσουν από τους γονείς να φέρουν κάποιο ανακυκλώσιμο υλικό), ακρυλικά χρώματα, νερομπογιές, ψαλίδια κ.λπ.
- Υλικά για παιχνίδι ρόλων: υλικό που δημιουργείται από τα παιδιά μέσα από κοινή συνεργασία (οι γονείς μπορούν επίσης να βοηθήσουν τα παιδιά να δημιουργήσουν κοστούμια, αν χρειαστεί). Αποφύγετε τις έτοιμες λύσεις

και αφήστε τα παιδιά να δημιουργήσουν όσο το δυνατόν περισσότερα αντικείμενα συνεργαζόμενα μεταξύ τους.

Αφόρμηση

Πρώτα απ' όλα, ακούστε τα παιδιά, παρατηρήστε τα και κρατήστε σημειώσεις. Αν εσείς (οι εκπαιδευτικοί προσχολικής ηλικίας) πιστεύετε ότι το θέμα αυτό ενδιαφέρει τα παιδιά, θα πρέπει να θέσετε κάποιες αρχικές ερωτήσεις για να καταλάβετε προς τα πού θέλουν να κινηθούν τα παιδιά. Με βάση τα ενδιαφέροντά τους, δημιουργήστε ένα προσωρινό πλάνο της επιλεγμένης δραστηριότητας και έπειτα ξεκινήστε τη διαδικασία με τα παιδιά.

Προσπαθήστε να συνδέσετε το θέμα της αποψίλωσης των δασών με θέματα που έχετε καλύψει μαζί τους στο παρελθόν.

Η καλύτερη εισαγωγή σε αυτό το θέμα θα μπορούσε να είναι μια επίσκεψη σε ένα πάρκο, ή σε ζωολογικό κήπο, ή σε κάποιο άλλο παρόμοιο μέρος, ή αν δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις για κάτι τέτοιο, ενδεχομένως μια ωραία ταινία κινουμένων σχεδίων, ή κάτι άλλο που θα μπορούσε να αποτελέσει ευχάριστη αφορμή για συζήτηση.

Παράδοση παιχνιδοποιημένης δραστηριότητας

- **Βήμα 1: Ερωτοαπαντήσεις** με τα παιδιά για τα πράγματα που είδαν κατά τη διάρκεια της εκδρομής /ή αναπαραγωγή ενός σύντομου βίντεο κινουμένων σχεδίων για την εισαγωγή του θέματος (1 ώρα).
- **Βήμα 2: Παιχνίδι Μαντεψιάς** – μαντέψτε ποια ζώα εμφανίζονται στο βίντεο και τι τρώνε (1 ώρα).
- **Βήμα 3: Παιχνίδι Ρόλων**– Ποιος τρώει ποιον; (κάθε παιδί επιλέγει ποιο ζώο επιθυμεί να είναι και στη συνέχεια στέκεται πίσω από το ζώο (το άλλο παιδί) το οποίο μπορεί να το φάει, σχηματίζοντας έτσι μια τροφική αλυσίδα (2 ώρες).
- **Βήμα 4: Συζήτηση** – Έναρξη συζήτησης με τα παιδιά και μεταξύ των παιδιών (τι τους άρεσε περισσότερο/ λιγότερο (2 ώρες).

Κλείσιμο

- Αναστοχασμός –μόνο για τον εκπαιδευτικό (κρατήστε σημειώσεις σχετικά με τη διαδικασία, τι ήταν ενδιαφέρον, ποιες νέες ερωτήσεις έθεσαν τα παιδιά, ποιες θα μπορούσαν να είναι οι νέες προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος, τι μπορώ να κάνω καλύτερα αύριο, τι πρέπει να αποφύγω, κ.λπ.)

Επακόλουθο

- Οι εκπαιδευτικοί προσχολικής ηλικίας θα πρέπει να τηρήσουν σημειώσεις (να γράψουν ένα ημερολόγιο δραστηριοτήτων) στο οποίο θα τονίζουν τα δυνατά και αδύνατα σημεία των δραστηριοτήτων που υλοποιήθηκαν, θα προτείνουν πιθανές λύσεις για αλλαγές ή βελτιώσεις, θα κάνουν συστάσεις για προσωπική ανάπτυξη κ.λπ.

Προσβασιμότητα και Συμπερίληψη

- Βεβαιωθείτε ότι υπάρχει αρκετός χώρος για τη δραστηριότητα και ότι όλα τα παιδιά μπορούν να σας ακούσουν και να σας δουν καθαρά.
- Παρέχετε πρόσθετες διευκρινίσεις σε όσους χρειάζεται προκειμένου να κατανοήσουν την άσκηση.
- Προσαρμόστε τις δραστηριότητες για παιδιά με ειδικές ανάγκες, αν διαπιστώσετε ότι το χρειάζονται.

Συμβουλές Βιωσιμότητας

- Χρησιμοποιήστε ανακυκλώσιμα υλικά για να φτιάξετε τα υλικά για το παιχνίδι

Αναφορές

- National Geographic Education. *Ecosystem*. Διαθέσιμο στο: <https://education.nationalgeographic.org/resource/ecosystem/> (Ημερομηνία Πρόσβασης 7 Νοεμβρίου 2023)
- Britannica. *Ecosystem*. Διαθέσιμο στο: <https://www.britannica.com/science/ecosystem> (Ημερομηνία Πρόσβασης 7 Νοεμβρίου 2023)
- National Geographic Education. *Food chain*. Διαθέσιμο στο: <https://education.nationalgeographic.org/resource/food-chain/> (Ημερομηνία Πρόσβασης 7 Νοεμβρίου 2023)
- Britannica. *Food chain*. Διαθέσιμο στο: <https://www.britannica.com/science/food-chain> (Ημερομηνία Πρόσβασης 7 Νοεμβρίου 2023)
- Marković, T. (2017). *INTEGRATIVNA PRAKSA: Integrativni pristup vaspitnoj praksi u preškolskim ustanovama*. Pirot: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspri

Μάθημα 2: Η Πηγή της Ζωής

Περιγραφή

Αυτό το μάθημα έχει ως στόχο να εισάγει τα παιδιά ηλικίας 3-6 ετών στη σημασία του εδάφους και των φυτών. Η έμφαση δίνεται στο να γίνει το μάθημα προσιτό, ελκυστικό και συμπεριληπτικό, ενσωματώνοντας αισθητηριακές δραστηριότητες και μια βιωματική δραστηριότητα φύτευσης.

Μαθησιακοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- κατανοούν τη σημασία του εδάφους για την ανάπτυξη των φυτών.
- διερευνήσουν πώς τα φυτά τρέφονται μέσω του εδάφους.
- αναγνωρίσουν τη σημασία της αποψίλωσης των δασών και των βιώσιμων πρακτικών.

Μεθοδολογία

- Αφήγηση Ιστορίας
- Βιωματικές δραστηριότητες
- Οπτικά βοηθήματα
- Ομαδικές συζητήσεις

Συναφή Μαθήματα / Θεματικές Ενότητες

- Φύση και Περιβάλλον
- Γεωγραφία
- Βιωσιμότητα

ΣΒΑ που καλύπτονται

Αυτό το σχέδιο μαθήματος διευκολύνει την υλοποίηση των ακόλουθων Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης ([United Nations, 2015](#)):

Διάρκεια

- Περίπου 60 λεπτά

Ηλικία Μαθητών

- Προσχολική ηλικία (3 - 6 χρόνων)

Επίπεδο Δυσκολίας

- Εύκολο. Κατάλληλο και προσαρμοσμένο για το επίπεδο της προσχολικής ηλικίας και του νηπιαγωγείου.

Προαπαιτούμενα για τους μαθητές

- Δεν απαιτούνται προαπαιτούμενα. Ο δάσκαλος θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο παράδοσης του Σχεδίου Μαθήματος 1 για καλύτερη κατανόηση της σημασίας των δασών.

Προετοιμασία

- Συλλέξτε απτά υλικά (λίγο χώμα, μικρά φυτά)
- Προετοιμάστε μυρωδιές από λουλούδια όπως λεβάντα ή δεντρολίβανο
- Βεβαιωθείτε ότι κάθε παιδί έχει ένα μικρό φυτό, γλάστρα και χώμα

Απαιτούμενα Υλικά

Απτά υλικά (λίγο χώμα, μικρά φυτά)

- Μυρωδιές (λουλούδια όπως λεβάντα ή δεντρολίβανο)
- Μικρό φυτό, γλάστρα και χώμα για κάθε παιδί
- Εργαλεία κηπουρικής

Αφόρμηση

- Καλωσορίστε τους μαθητές.
- Εισάγετε επιγραμματικά την έννοια του εδάφους και τη σημασία του χρησιμοποιώντας απλή γλώσσα (15 λεπτά).

Παράδοση Παιχνιδοποιημένης Δραστηριότητας

Θεωρητικό Μέρος (15 λεπτά):

- Συζητήστε το ρόλο που παίζει το χώμα στην ανάπτυξη των φυτών, χρησιμοποιώντας απτά υλικά όπως δείγματα χώματος.
- Παρουσιάστε μυρωδιές από λουλούδια όπως η λεβάντα ή το δεντρολίβανο για να ενεργοποιήσετε την αίσθηση της όσφρησης.
- Εξηγήστε εν συντομία το φαινόμενο της αποψίλωσης των δασών, δίνοντας έμφαση στον αντίκτυπό της στα φυτά και το έδαφος.

Διάλειμμα σωματικής άσκησης (5 λεπτά):

- Ενεργοποιήστε τα παιδιά με απλές ασκήσεις για το σώμα, ώστε να αναζωογονηθούν και να πάρουν ενέργεια.

Πρακτικό Μέρος – Δραστηριότητα Φύτευσης (20 λεπτά):

- Δώστε σε κάθε παιδί ένα μικρό φυτό, λίγο χώμα και μια γλάστρα.
- Καθοδηγήστε τα στο να φυτέψουν τα δικά τους λουλούδια ή λαχανικά.
- Ενθαρρύνετε την αισθητηριακή εξερεύνηση παρακινώντας τα παιδιά να αγγίξουν το χώμα και να μυρίσουν τα φυτά.

Κλείσιμο

- Συζητήστε για το τι έμαθαν τα παιδιά κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
- Τονίστε τη σημασία της φροντίδας των φυτών και του εδάφους.

- Αναφερθείτε στην ανακύκλωση, στη διατήρηση των πόρων και στην χρήση τους με σύνεση. (5 λεπτά)

Επακόλουθο

- Μοιραστείτε απλές συμβουλές για τη φροντίδα των φυτών με τους υπόλοιπους δασκάλους.
- Ενθαρρύνετε τα παιδιά να ποτίζουν και να παρατηρούν τα φυτά τους στο σπίτι.
- Παραδώστε τα υπόλοιπα μαθήματα και τις δραστηριότητες του "Green GUARDens" για μια πιο ολοκληρωμένη γνώση σχετικά με τη βιωσιμότητα.

Προσβασιμότητα και Συμπερίληψη

- Οργανώστε τις θέσεις ανάλογα ώστε οι μαθητές να σας βλέπουν και να σας ακούν.
- Ο δάσκαλος θα πρέπει να χρησιμοποιεί μεγάλες και ξεκάθαρες εικόνες ως οπτική αναφορά σε αυτά που λέει. Αυτό θα βοηθήσει όλους τους μαθητές να κατανοήσουν και να απομνημονεύσουν καλύτερα το μάθημα.
- Να είστε προνοητικοί απέναντι στα παιδιά με ιδιαίτερες ικανότητες, προσαρμόζοντας τις δραστηριότητες ανάλογα με τις ανάγκες τους.
- Εξασφαλίστε την πρόσβαση στη γλώσσα για όλα τα παιδιά (π.χ. νοηματική γλώσσα)
- Παρέχετε απτά υλικά και μυρωδιές για την ενεργοποίηση των αισθήσεων.

Συμβουλές Βιωσιμότητας

- Χρησιμοποιήστε ανακυκλώσιμα υλικά για γλάστρες.
- Δώστε έμφαση στην ανακύκλωση και την υπεύθυνη χρήση των πόρων κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
- Ενθαρρύνετε τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον πρακτικών στο σπίτι.

Αναφορές

- [Progetto i Fiori per Bambini di 3-4 Anni | Nonna In Fabula](#)
- [mc2_55_speciani_esplorare-scuola-materna.pdf \(euresis.org\)](#)
- Green, K. (1994). Encouraging nurturing behavior of two to seven year olds by introducing plants and flowers. *Journal of Home & Consumer Horticulture*, 1(4), 395-407.
- Perkins, L. M., & Stoycheva, D. (2016). Preschoolers explore greenhouses by visiting a greenhouse, making a model, and growing plants. *Journal of STEM Arts, Crafts, and Constructions*, 1(1), 3.
- Predny, M. L., & Relf, D. (2004). Horticulture therapy activities for preschool children, elderly adults, and intergenerational groups. *Activities, Adaptation & Aging*, 28(3), 1-18.
- Hunter, J., Monroe-Ossi, H., & Fountain, C. (2008). Young Florida naturalists: concept mapping and science learning of preschool children. In *Concept maps: Connecting educators. Proceedings of the Third International Conference on Concept Mapping. Tallinn, Estonia & Helsinki, Finland: University of Finland.*
- Hachey, A. C., & Butler, D. L. (2009). Science education through gardening and nature-based play. *Young Children*, 64(6), 42-48.

Μάθημα 3: Το δάσος προστατεύει

Περιγραφή

Αυτό το μάθημα έχει σχεδιαστεί για παιδιά ηλικίας 3-6 ετών για να εξερευνήσουν την αλληλεξάρτηση μεταξύ των δασών και του εδάφους. Μέσα από ελκυστικές δραστηριότητες και μια επίσκεψη στο δάσος, το μάθημα επικεντρώνεται στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα δάση συμβάλλουν στην υγεία του εδάφους, δίνοντας έμφαση στη σημασία των φύλλων και των δέντρων που πέφτουν ως αναπόσπαστα συστατικά του δασικού οικοσυστήματος.

Μαθησιακοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- περιγράφουν την αλληλεξάρτηση μεταξύ δασών και εδάφους.
- εξερευνούν το πώς τα φύλλα που πέφτουν συμβάλλουν στον εμπλουτισμό του εδάφους.
- αναγνωρίζουν το ρόλο των πεσμένων δέντρων ως βιοτόπων για διάφορους οργανισμούς και τη συμβολή τους στην υγεία του εδάφους.

Μεθοδολογία

- Αφήγηση Ιστορίας
- Βιωματικές δραστηριότητες και πραγματικές εμπειρίες
- Οπτικά βοηθήματα
- Ομαδικές συζητήσεις

Συναφή Μαθήματα / Θεματικές Ενότητες

- Φύση και Περιβάλλον
- Γεωγραφία
- Βιωσιμότητα

ΣΒΑ που καλύπτονται

Διάρκεια

- Όλο το μάθημα, συμπεριλαμβανομένου της εκδρομής στο δάσος και του θεωρητικού μέρους, θα διαρκέσει περίπου μισή ημέρα.

Ηλικία Μαθητών

- Προσχολική ηλικία (3 - 6 χρόνων)

Επίπεδο Δυσκολίας

- Εύκολο. Κατάλληλο και προσαρμοσμένο για τα επίπεδα προσχολικής ηλικίας και νηπιαγωγείου.

Προαπαιτούμενα για τους μαθητές

- Δεν απαιτούνται προαπαιτούμενα. Ο δάσκαλος θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο παράδοσης των Σχεδίων Μαθήματος 1 και 2 για καλύτερη κατανόηση της σημασίας των δασών.

Προετοιμασία

- Διευθετήστε τη μεταφορά για την επίσκεψη στο δάσος
- Προετοιμάστε τα έντυπα συγκατάθεσης για τους γονείς
- Εξασφαλίστε κατάλληλο ρουχισμό για την επίσκεψη στο δάσος
- Συγκεντρώστε τα απαραίτητα υλικά για ενδιαφέρουσες δραστηριότητες (μεγεθυντικοί φακοί, μικρά φτυάρια κ.λπ.)

Απαιτούμενα Υλικά

- Έντυπα συγκατάθεσης για τους γονείς
- Μεγεθυντικοί φακοί
- Μικρά φτυάρια

Αφόρμηση

- Καλωσορίστε τα παιδιά και παρουσιάστε το θέμα της ημέρας.
- Συζητήστε επιγραμματικά την σημασία των δασών για την προστασία του εδάφους. (15 λεπτά)

Παράδοση Παιχνιδοποιημένης Δραστηριότητας

Θεωρητικό Μέρος (15 λεπτά):

- Διερευνήστε τον τρόπο με τον οποίο τα φύλλα που πέφτουν στο δάσος συμβάλλουν στον εμπλουτισμό του εδάφους.
- Συζητήστε το γεγονός ότι τα πεσμένα δέντρα αποτελούν χώρους διαβίωσης για διάφορους οργανισμούς.

Πρακτικό Μέρος (περίπου 1 ώρα):

- Μεταφορά στο δάσος (ανάλογα με τις ανάγκες του σχολείου)
- Δραστηριότητα ανίχνευσης στο δάσος (20 λεπτά): Τα παιδιά ψάχνουν για πεσμένα φύλλα, παρατηρώντας και συζητώντας το ρόλο τους στο έδαφος.
- Εξερεύνηση των ριζών (20 λεπτά): Τα παιδιά αποκαλύπτουν προσεκτικά μέρη των ριζών των δέντρων για να παρατηρήσουν και να συζητήσουν τη σχέση τους με το έδαφος.
- Κυνήγι Θησαυρού Συμβίωσης (20 λεπτά): Τα παιδιά αναζητούν παραδείγματα συμβιωτικής σχέσης μεταξύ διαφορετικών οικολογικών στοιχείων στο δάσος.

Κλείσιμο

- Συγκεντρώστε τα παιδιά για να συζητήσουν τις ανακαλύψεις τους κατά τη διάρκεια της επίσκεψης στο δάσος.
- Τονίστε τη σημασία που έχουν τα φύλλα και τα δέντρα που πέφτουν για τη διατήρηση της υγείας του εδάφους.
- Συζητήστε τι έμαθαν τα παιδιά κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

- Τονίστε τη σημασία της φροντίδας των φυτών και του εδάφους.
- Αναφερθείτε στην ανακύκλωση, στη διατήρηση των πόρων και στην χρήση τους με σύνεση. (10 λεπτά)

Επακόλουθο

- Μοιραστείτε απλές συμβουλές για τη διατήρηση των δασών με τους υπόλοιπους δασκάλους.
- Ενθαρρύνετε τα παιδιά να βγουν στη φύση και να κάνουν περισσότερες εξορμήσεις στα δάση.
- Ενθαρρύνετε τα παιδιά να μοιραστούν τις εμπειρίες τους με τους γονείς τους.
- Παραδώστε τα υπόλοιπα μαθήματα και τις δραστηριότητες του "Green GUARDens" για μια πιο ολοκληρωμένη γνώση σχετικά με τη βιωσιμότητα.

Προσβασιμότητα και Συμπερίληψη

- Οργανώστε τις θέσεις ανάλογα ώστε οι μαθητές να σας βλέπουν και να σας ακούν.
- Ο δάσκαλος θα πρέπει να χρησιμοποιεί μεγάλες και ξεκάθαρες εικόνες ως οπτική αναφορά σε αυτά που λέει. Αυτό θα βοηθήσει όλους τους μαθητές να κατανοήσουν και να απομνημονεύσουν καλύτερα το μάθημα.
- Να είστε προνοητικοί απέναντι στα παιδιά με ιδιαίτερες ικανότητες, προσαρμόζοντας τις δραστηριότητες ανάλογα με τις ανάγκες τους.
- Εξασφαλίστε την πρόσβαση στη γλώσσα για όλα τα παιδιά (π.χ. νοηματική γλώσσα)
- Παρέχετε απτά υλικά και μυρωδιές για την ενεργοποίηση των αισθήσεων.

Συμβουλές Βιωσιμότητας

- Χρησιμοποιήστε ανακυκλώσιμα υλικά για τις δραστηριότητες και καλάθους ανακύκλωσης διαφορετικών τύπων απορριμμάτων.
- Δώστε έμφαση στην ανακύκλωση και την υπεύθυνη χρήση των πόρων κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
- Ενθαρρύνετε οικολογικές πρακτικές στο σπίτι.

Αναφορές

- Tsekos, C. A., Christoforidou, E. I., & Tsekos, E. A. (2012). Planning an Environmental Education Project for Kindergarten under the Theme of the Forest. *Rev. Eur. Stud.*, 4, 111.
- Kahn, P. H., Weiss, T., & Harrington, K. (2020). Child-nature interaction in a forest preschool. *Research handbook on childhoodnature: Assemblages of childhood and nature research*, 469-492.
- Gülay Ogelman, H. (2012). Teaching preschool children about nature: A project to provide soil education for children in Turkey. *Early Childhood Education Journal*, 40, 177-185.
- KANAT, T., & ARCAGÖK, S. (2022). Effects of Forests School Practices on Preschool Children. *Eğitim Bilim ve Araştırma Dergisi*, 3(1), 167-195.

Μάθημα 4: Οι Φίλοι μας Κινδυνεύουν

Περιγραφή

Αυτό το μάθημα έχει ως στόχο να εισάγει τα μικρά παιδιά (3-6 ετών) στην έννοια της αποψίλωσης των δασών μέσω μιας αφηγηματικής προσέγγισης. Η εξαφάνιση των φίλων του κ. Δεντρούλη θα χρησιμεύσει ως μια αφήγηση για τη διερεύνηση των επιπτώσεων της αποψίλωσης των δασών στα φυτά και στα ζώα, εστιάζοντας στις κινδύνους που προκύπτουν σε σχέση με τη βιοποικιλότητα.

Μαθησιακοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζουν την έννοια της αποψίλωσης των δασών.
- κατανοούν τον αντίκτυπο της αποψίλωσης των δασών στα φυτά και στα ζώα.
- συμμετέχουν σε διαδραστικές δραστηριότητες για την ενίσχυση των βασικών εννοιών.

Μεθοδολογία

- Αφήγηση Ιστορίας
- Βιωματικές δραστηριότητες
- Οπτικά βοηθήματα
- Ομαδικές συζητήσεις

Συναφή Μαθήματα / Θεματικές Ενότητες

- Φύση και Περιβάλλον
- Γεωγραφία
- Βιωσιμότητα

ΣΒΑ που καλύπτονται

Διάρκεια

- Περίπου 1 ώρα και 30 λεπτά με μικρά διαλείμματα μεταξύ των δραστηριοτήτων

Ηλικία Μαθητών

- Προσχολική ηλικία (3 - 6 χρόνων)

Επίπεδο Δυσκολίας

- Εύκολο. Κατάλληλο και προσαρμοσμένο για τα επίπεδα προσχολικής ηλικίας και νηπιαγωγείου.

Προαπαιτούμενα για τους μαθητές

- Δεν απαιτούνται προαπαιτούμενα. Ο δάσκαλος θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο παράδοσης των Σχεδίων Μαθήματος 1, 2 και 3 για καλύτερη κατανόηση της σημασίας των δασών.

Προετοιμασία

- Προετοιμάστε την δραστηριότητα κολλάζ με φύλλα (γόμα, φύλλα, κτλ.)
- Εξασφαλίστε την εύκολη πρόσβαση και τις διευκολύνσεις που τυχόν να απαιτούνται για παιδιά με ειδικές ικανότητες.

Απαιτούμενα Υλικά

- Παράρτημα 4: Η ιστορία του κ. Δεντρούλη ή μια άλλη ιστορία/αφήγηση ή διάφορα αντικείμενα για την διήγηση ενός παραμυθιού/αφήγησης
- Υλικά για το κολλάζ με φύλλα (φύλλα, γόμα, χαρτί)

Αφόρμηση

- Καλωσορίστε τα παιδιά και παρουσιάστε το θέμα της ημέρας
- Διηγηθείτε την ιστορία της εξαφάνισης των φίλων του κ. Δεντρούλη ως αφόρμηση του μαθήματος. (15 λεπτά)

Παράδοση Παιχνιδοποιημένης Δραστηριότητας

Θεωρητικό Μέρος (15 λεπτά):

- Επικεντρωθείτε στις επιπτώσεις που έχει η αποψίλωση των δασών στα φυτά και στα ζώα, δίνοντας έμφαση στην σημασία των δασών.

Πρακτικό Μέρος (περίπου 45 λεπτά):

- Διαδραστικό παιχνίδι «Σώστε τα ζώα» (20 λεπτά)
 - Οργανώστε ένα παιχνίδι όπου τα παιδιά υποδύονται τα ζώα που πλήττονται από την αποψίλωση των δασών.
 - Συζητήστε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν αυτά τα ζώα και τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να τα βοηθήσουμε.
- Βιωματική δραστηριότητα «Κολλάζ με Φύλλα» (25 λεπτά)
 - Παρέχετε τα υλικά για τη δημιουργία κολλάζ με φύλλα, συνδέοντας τη δραστηριότητα με την ιστορία.
 - Συζητήστε τη σημασία των φύλλων και το ρόλο τους στο δασικό οικοσύστημα.

Κλείσιμο

- Συγκεντρώστε τα παιδιά και επανεξετάστε τα βασικά σημεία της ιστορίας και των δραστηριοτήτων.
- Τονίστε τη σημασία της προστασίας των δασών και των «φίλων» μας που ζουν σε αυτά.
- Συζητήστε για το τι έμαθαν τα παιδιά κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

- Τονίστε τη σημασία της φροντίδας των φυτών και του εδάφους.
- Αναφερθείτε στην ανακύκλωση, στη διατήρηση των πόρων και στην χρήση τους με σύνεση. (10 λεπτά)

Επακόλουθο

- Μοιραστείτε απλές συμβουλές για τη διατήρηση των δασών με τους υπόλοιπους δασκάλους.
- Ενθαρρύνετε τα παιδιά να βγουν στη φύση και να καλλιεργήσουν έναν δικό τους μικρό κήπο.
- Ενθαρρύνετε τα παιδιά να μοιραστούν τις εμπειρίες τους με τους γονείς τους.
- Παραδώστε τα υπόλοιπα μαθήματα και τις δραστηριότητες του "Green GUARDens" για μια πιο ολοκληρωμένη γνώση σχετικά με τη βιωσιμότητα.

Προσβασιμότητα και Συμπερίληψη

- Οργανώστε τις θέσεις ανάλογα ώστε οι μαθητές να σας βλέπουν και να σας ακούν.
- Ο δάσκαλος θα πρέπει να χρησιμοποιεί μεγάλες και ξεκάθαρες εικόνες ως οπτική αναφορά σε αυτά που λέει. Αυτό θα βοηθήσει όλους τους μαθητές να κατανοήσουν και να απομνημονεύσουν καλύτερα το μάθημα.
- Να είστε προνοητικοί απέναντι στα παιδιά με ιδιαίτερες ικανότητες, προσαρμόζοντας τις δραστηριότητες ανάλογα με τις ανάγκες τους.
- Εξασφαλίστε την πρόσβαση στη γλώσσα για όλα τα παιδιά (π.χ. νοηματική γλώσσα)
- Παρέχετε απτά υλικά και μυρωδιές για την ενεργοποίηση των αισθήσεων

Συμβουλές Βιωσιμότητας

- Χρησιμοποιήστε ανακυκλώσιμα υλικά για τις δραστηριότητες και καλάθους ανακύκλωσης διαφορετικών τύπων απορριμμάτων.
- Δώστε έμφαση στην ανακύκλωση και την υπεύθυνη χρήση των πόρων κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
- Ενθαρρύνετε τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον πρακτικών στο σπίτι.
- Συζητήστε τον αντίκτυπο των ανθρώπινων ενεργειών στο δασικό οικοσύστημα.

Αναφορές

- Tsekos, C. A., Christoforidou, E. I., & Tsekos, E. A. (2012). Planning an Environmental Education Project for Kindergarten under the Theme of the Forest. *Rev. Eur. Stud.*, 4, 111.
- Kahn, P. H., Weiss, T., & Harrington, K. (2020). Child-nature interaction in a forest preschool. *Research handbook on childhoodnature: Assemblages of childhood and nature research*, 469-492.
- Gülay Ogelman, H. (2012). Teaching preschool children about nature: A project to provide soil education for children in Turkey. *Early Childhood Education Journal*, 40, 177-185.
- KANAT, T., & ARCAGÖK, S. (2022). Effects of Forests School Practices on Preschool Children. *Eğitim Bilim ve Araştırma Dergisi*, 3(1), 167-195.

Μάθημα 5: Μαζί Είμαστε πιο Δυνατοί

Περιγραφή

Πώς μπορείτε να βοηθήσετε τους φίλους σας τα δέντρα να παραμείνουν ασφαλή και υγιή; Τι χρειάζονται από εσάς και τι είναι διατεθειμένοι να δώσουν σε αντάλλαγμα; Αυτά είναι ερωτήματα που θα πρέπει να θέσουν τα παιδιά στον εαυτό τους μετά την ολοκλήρωση των άλλων μαθημάτων σχετικά με το θέμα της αποψίλωσης των δασών. Εδώ, χρησιμοποιούν τη φαντασία τους προκειμένου να πείσουν τους συμμαθητές και την οικογένειά τους ότι μαζί μπορούν να προστατεύσουν τα δέντρα.

Μαθησιακοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση της δραστηριότητας, οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- διερευνήσουν τις διάφορες λύσεις για την αντιμετώπιση της αποψίλωσης των δασών.
- εκτιμήσουν τις προσπάθειες για τη διατήρηση του τοπικού περιβάλλοντος και τα οφέλη που αποφέρουν.
- παρακινηθούν να αναλάβουν δράση.
- πείσουν και άλλους να αναλάβουν δράση.

Μεθοδολογία

- Συζήτηση
- Χειροτεχνίες
- Παρουσίαση

Συναφή Μαθήματα / Θεματικές Ενότητες

- Φύση και Περιβάλλον
- Γεωγραφία
- Αγωγή του Πολίτη

ΣΒΑ που καλύπτονται

Αυτό το σχέδιο μαθήματος διευκολύνει την υλοποίηση των ακόλουθων Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης ([United Nations, 2015](#)):

Διάρκεια

- 45 λεπτά

Ηλικία Μαθητών

- Προσχολική ηλικία (3 - 6 χρόνων)

Επίπεδο Δυσκολίας

- Μέτριο. Απαιτούνται ορισμένες προηγούμενες γνώσεις.

Προαπαιτούμενα για τους μαθητές

- Συνιστάται τα παιδιά να έχουν ήδη ολοκληρώσει τις άλλες δραστηριότητες σχετικά με το θέμα της αποψίλωσης των δασών και να είναι εξοικειωμένα με το γιατί τα δέντρα είναι σημαντικά και τι προκαλεί ζημία σε αυτά.

Προετοιμασία

- Διπλώστε χαρτιά A4 στα 2, φτιάχνοντας ένα 4σέλιδο βιβλιαράκι για κάθε παιδί.
- Θυμηθείτε όλες τις δραστηριότητες που έχουν γίνει μέχρι τώρα και τι αναφέρθηκε σε αυτές.

Απαιτούμενα Υλικά

- Χαρτί A4
- Χαρτόνι για αφίσα
- Χρωματιστά μολύβια / παστέλ / μαρκαδόροι

Αφόρμηση

- Συγκεντρώστε την ομάδα σε κύκλο. Ρωτήστε τα παιδιά τι μας προσφέρουν τα δέντρα. Αφού η ομάδα ανακεφαλαιώσει όλα τα οφέλη, ρωτήστε τα παιδιά αν γνωρίζουν πώς μπορούμε να έχουμε περισσότερα δέντρα γύρω μας. Κάθε είδους ιδέες είναι ευπρόσδεκτες. Ιδανικά, θα πρέπει να προκύψουν όλες οι ιδέες που αναφέρονται παρακάτω, αλλά αν δεν προκύψουν, αυτό δεν αποτελεί πρόβλημα. Ίσως υπάρχουν άλλες, πρωτότυπες ιδέες. (10 λεπτά)

Παράδοση Παιχνιδοποιημένης Δραστηριότητας

- **Βήμα 1.** Παρουσιάστε μερικές ιδέες για το πώς τα παιδιά μπορούν να βοηθήσουν στη διατήρηση των δέντρων. Συνεχίστε να τα ρωτάτε για επιπλέον τρόπους, αν σας έρχονται στο μυαλό.

Χρήση λιγότερου χαρτιού.

Η παραγωγή χαρτιού είναι ένας από τους κύριους λόγους για την κοπή των δέντρων. Αν χρησιμοποιούμε λιγότερο χαρτί, μπορούμε να σώσουμε περισσότερα δέντρα.

- Κρατήστε τα χρησιμοποιημένα χαρτιά - μην τα πετάτε. Χρησιμοποιήστε την άλλη πλευρά του φύλλου την επόμενη φορά.
- Χρησιμοποιήστε το πεταμένο χαρτί για χειροτεχνίες και κατασκευές.
- Χρησιμοποιήστε ανακυκλωμένο χαρτί όταν είναι δυνατόν.
- Εξετάστε το ενδεχόμενο να χρησιμοποιείτε εναλλακτικές λύσεις αντί για χαρτοπετσέτες - χρησιμοποιήστε αντί για χαρτοπετσέτες ένα πανί για το καθάρισμα.
- Μην εκτυπώνετε έγγραφα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικά.

Επαναχρησιμοποίηση αντικειμένων

- Μην πετάτε χαρτόκουτα - χρησιμοποιήστε τα για την αποθήκευση πραγμάτων. Φτιάξτε ένα κάστρο από αυτά. Μετατρέψτε τα σε μια μαριονέτα.
- Τι μπορείτε να κάνετε με ένα χρησιμοποιημένο ρολό χαρτιού τουαλέτας; Μια μολυβοθήκη; Ένα ζευγάρι κιάλια;
- Πριν πετάξετε ένα παλιό βιβλίο, σκεφτείτε να φτιάξετε ένα διακοσμητικό για το σπίτι από αυτά.

Δεντροφύτευση

- Μπορεί ένα παιδί να φυτέψει ένα δέντρο; Μπορούν να βοηθήσουν κάποιον άλλο;
- Μήπως υπάρχει κάποιος στην περιοχή που προσφέρει δωρεάν δενδροφυτεύσεις;
- Υπάρχουν ομάδες που κάνουν οργανωμένες φυτεύσεις;

Κατανάλωση λιγότερου κρέατος

- Τα δάση συχνά αποφιλώνονται για να δημιουργηθεί χώρος για βοσκοτόπια. Η στροφή σε κατανάλωση περισσότερων φυτικών τροφών μπορεί να είναι πραγματικά χρήσιμη.
- Σκεφτείτε το αγαπημένο σας πιάτο με κρέας. Πώς μπορείτε να αντικαταστήσετε το κρέας και να είναι νόστιμο;
- Μπορείτε να κάνετε την παραγγελία κρέατος μια ειδική περίπτωση, όπως μια γιορτή, και να την απολαύσετε περισσότερο.
- **Βήμα 2.** Πάρτε ένα χαρτί A4 και διπλώστε το στη μέση, ώστε να σχηματιστεί ένα βιβλιαράκι 4 σελίδων. Κάθε παιδί λαμβάνει ένα τέτοιο βιβλιαράκι. Σε κάθε σελίδα, ζωγραφίζουν μια εικόνα για να παρουσιάσουν τις ιδέες για τη διατήρηση των δέντρων: χρήση λιγότερου χαρτιού, επαναχρησιμοποίηση αντικειμένων, δενδροφύτευση και κατανάλωση λιγότερου κρέατος. Μπορούν να επικεντρωθούν σε μια συγκεκριμένη πτυχή που συζητήθηκε προηγουμένως, όπως η χρήση πανιού για την καθαριότητα αντί για χάρτινες χαρτοπετσέτες. Μπορούν επίσης να αντικαταστήσουν εντελώς μια από τις κύριες ιδέες, αν έχουν μια καλύτερη ιδέα
- **Βήμα 3.** Όλα τα παιδιά παρουσιάζουν τα βιβλιαράκια τους στην τάξη. Ψηφίζονται οι τέσσερις καλύτερες σελίδες και ξανασχεδιάζονται μαζί σε μια μεγαλύτερη αφίσα, φωτογραφίες της οποίας θα σταλούν στους γονείς. (30 λεπτά)

Κλείσιμο

- Ζητείται από τα παιδιά να αναφέρουν ένα από τα συμπεράσματα της δραστηριότητας που θα μοιραστούν με την οικογένειά τους. Ποιο είναι το πιο εντυπωσιακό πράγμα που άκουσαν σήμερα; (5 λεπτά)

Επακόλουθο

- Μπορείτε να εξετάσετε το ενδεχόμενο επίσκεψης σε μια περιβαλλοντική οργάνωση για να μάθετε περισσότερα για το έργο και τις αξίες της. Ή, αν είναι πιο εύκολο, προσκαλέστε έναν ομιλητή τους να επισκεφθεί το νηπιαγωγείο. Στη συνέχεια, τα παιδιά μπορούν να παρουσιάσουν τα βιβλιάρικα τους και να ενημερωθούν για περαιτέρω ιδέες αντιμετώπισης της αποψίλωσης. Ακόμα καλύτερα, μπορεί να υπάρχει μια διαδραστική δραστηριότητα στην οποία θα μπορούσαν να συμμετάσχουν.

Προσβασιμότητα και Συμπερίληψη

- Ορισμένα παιδιά μπορεί να δυσκολεύονται να σκεφτούν ιδέες ή να τις παρουσιάσουν με ζωγραφιές. Θα πρέπει να είστε διαθέσιμοι να παρέμβετε, αλλά επειδή δεν μπορείτε να είστε ταυτόχρονα παντού, ίσως είναι συνετό να αναθέσετε σε άλλους συμμαθητές τους την υποστήριξή τους. Αυτό έχει επίσης ευεργετικά αποτελέσματα για τη δυναμική της ομάδας.

Συμβουλές Βιωσιμότητας

- Βεβαιωθείτε ότι κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας δεν σπαταλιέται χαρτί, διότι αυτό θα έρθει σε σύγκρουση με το πνεύμα της. Φυλάξτε όλα τα βιβλιάρικα και σκεφτείτε έναν τρόπο να τα αποθηκεύσετε και να τα παρουσιάσετε στους άλλους.

Αναφορές

- Goexplornature.com (2013) 7 Ways Kids Can Help Save Trees:
<https://goexplornature.com/2013/04/7-ways-kids-can-help-save-trees.html>
- The world counts. How can we stop deforestation?
<https://www.theworldcounts.com/stories/how-can-we-stop-deforestation>

Παραρτήματα

Παράρτημα 2.1 –Πιθανές ερωτήσεις για την εισαγωγή του θέματος

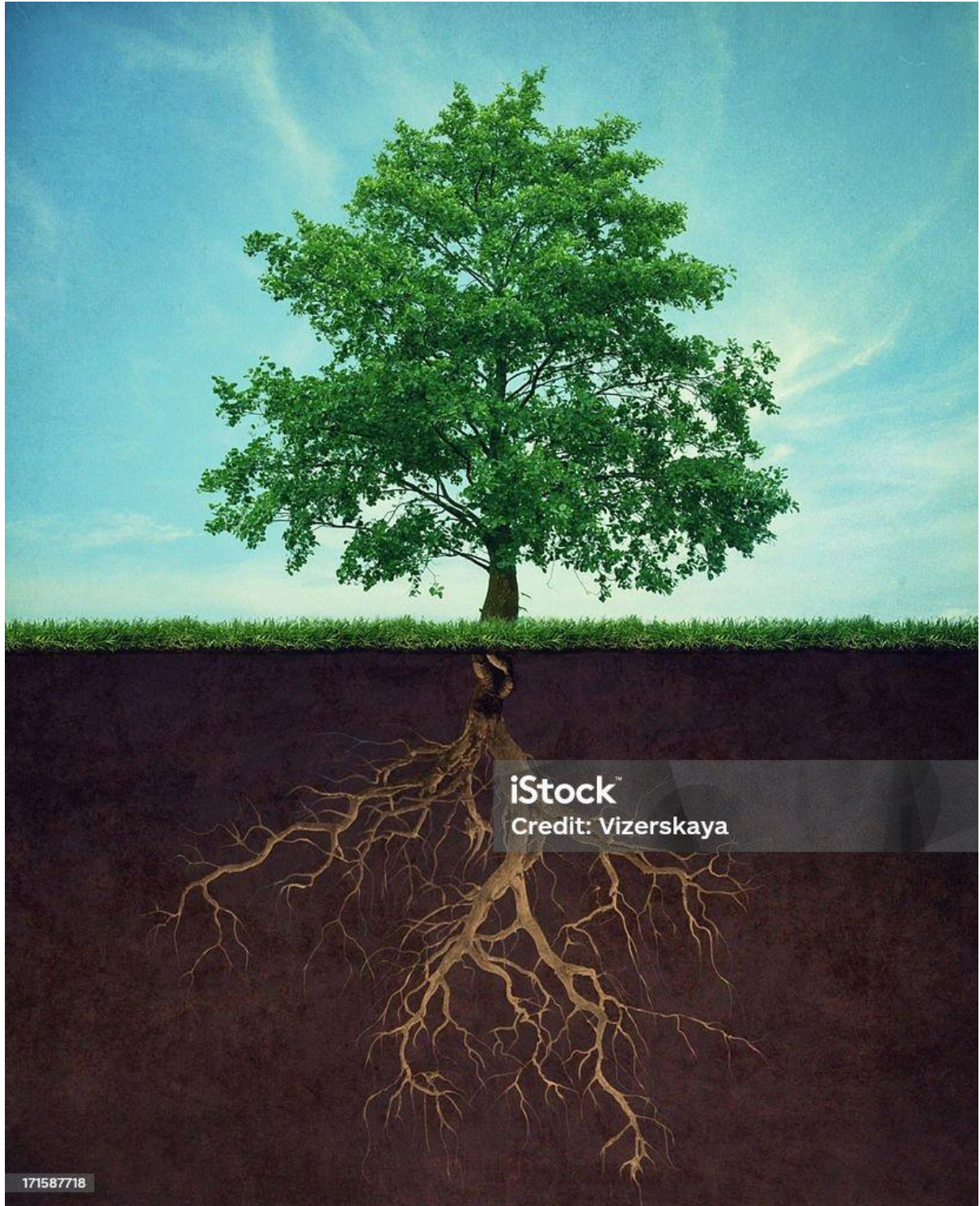
- Πού βρίσκονται τα λουλούδια; (λιβάδια, κήποι, βουνά, δάση κ.λπ.)
- Ποια εποχή ανθίζουν πολλά λουλούδια; (άνοιξη)
- Γνωρίζετε το όνομα κάποιων λουλουδιών;
- Τι χρώμα έχουν τα λουλούδια; (κόκκινο, κίτρινο, μοβ, πορτοκαλί κ.λπ.)
- Έχουμε στόμα και στομάχι για να τρώμε, τα λουλούδια έχουν.... (ρίζες)
- Από τι τρέφονται τα λουλούδια; (μέταλλα, νερό, ήλιος κ.λπ.)
- Ποια ζώακια πάνε πάνω στα λουλούδια; (μέλισσες, πεταλούδες)
- Γιατί; (για να ρουφήξουν νέκταρ)

Παράρτημα 2.2. –Οπτικό βοήθημα για το χώμα και τη θρέψη

Παράρτημα 3 – Πρότυπο εντύπου συγκατάθεσης για συμμετοχή στην εκδρομή

Επίσκεψη στο Δάσος: Μάθημα «Το Δάσος Προστατεύει»

Αγαπητοί γονείς/κηδεμόνες,

Με ενθουσιασμό σας ενημερώνουμε ότι το σχολείο μας διοργανώνει εκπαιδευτική εκδρομή στο _____ [Όνομα του δάσους] στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού μας προγράμματος στις _____ [Ημερομηνία]. Το θέμα αυτής της εκδρομής είναι «Το δάσος προστατεύει», το οποίο επικεντρώνεται στην κατανόηση της αλληλεξάρτησης των δασών και του εδάφους.

Λεπτομέρειες της εκδρομής:

- Ημερομηνία: [Ημερομηνία]
- Ώρα αναχώρησης: [Ώρα]
- Ώρα επιστροφής: [Ώρα]
- Τοποθεσία: [Όνομα του Δάσους]
- Μέσο μεταφοράς: [Λεωφορείο/Μεταφορά από γονείς/Με τα πόδια] (Παρακαλώ κυκλώστε ένα)

Λεπτομέρειες συγκατάθεσης:

Εγώ, ο υπογεγραμμένος, επιτρέπω στο παιδί μου, _____, από την _____ [Τάξη/Τμήμα], να συμμετάσχει στην επίσκεψη στο δάσος στις _____ [Ημερομηνία]. Αντιλαμβάνομαι ότι ο σκοπός αυτής της εκδρομής είναι εκπαιδευτικός, εστιάζοντας στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και στην αλληλεξάρτηση μεταξύ δασών και εδάφους.

Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μου στους ακόλουθους αριθμούς επικοινωνίας:

- Όνομα γονέα/κηδεμόνα: [Όνομα γονέα/κηδεμόνα]
- Αριθμός Επικοινωνίας: [Αριθμός Επικοινωνίας]

Θέματα Υγείας:

Παρακαλούμε ενημερώστε μας για τυχόν θέματα υγείας, αλλεργίες ή ιατρικές παθήσεις τις οποίες θα πρέπει να γνωρίζουμε κατά τη διάρκεια της εκδρομής:

[Λεπτομέρειες σχετικά με τα θέματα υγείας]

Χορήγηση Άδειας:

Με το παρόν δίνω την άδεια στο παιδί μου να συμμετάσχει σε όλες τις δραστηριότητες που έχουν προγραμματιστεί για την επίσκεψη στο δάσος. Αντιλαμβάνομαι ότι οι δάσκαλοι και το προσωπικό του σχολείου θα λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια και την προστασία των παιδιών.

Αναγνωρίζω ότι το σχολείο, οι δάσκαλοι και το προσωπικό δεν θα θεωρηθούν υπεύθυνοι για τυχόν ατυχήματα που μπορεί να συμβούν κατά τη διάρκεια της εκδρομής, εφόσον λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα ασφαλείας.

****Υπογραφή γονέα/κηδεμόνα:**** _____ Ημερομηνία: _____

Σας ευχαριστούμε για τη συνεργασία.

Με εκτίμηση,

[Όνομα Εκπαιδευτικού]

[Στοιχεία Επικοινωνίας]

Μη διστάσετε να τροποποιήσετε το πρότυπο σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και τις πολιτικές του σχολείου σας.

Παράρτημα 4 – Ιστορία: «Το Μυστήριο του κ. Δεντρούλη»

Μια φορά κι έναν καιρό, σ' ένα μαγικό δάσος γεμάτο ψηλά δέντρα, πολύχρωμα λουλούδια και χαριτωμένα ζώακια, ζούσε ένα σοφό δέντρο που το έλεγαν κ. Δεντρούλη. Ήταν η καρδιά του δάσους, αφού έδινε σκιά, καταφύγιο και σπίτι σε όλα τα ζώα και τα πουλιά.

Μια ηλιόλουστη μέρα, καθώς το δάσος έσφυζε από ζωή, έφτασε μια ομάδα ανθρώπων. Έφεραν μαζί τους δυνατές μηχανές και κοφτερά εργαλεία. Τα ζώα μαζεύτηκαν, γεμάτα περιέργεια αλλά με προσοχή, καθώς οι άνθρωποι άρχισαν να κόβουν τα δέντρα. Ο κύριος Δεντρούλης, που στεκόταν ψηλός και δυνατός, ένιωσε ότι κάτι δεν πήγαινε καλά.

Καθώς περνούσαν οι μέρες, όλο και περισσότερα δέντρα εξαφανίζονταν. Ο κύριος Δεντρούλης παρακολουθούσε με λύπη τους φίλους του, τα άλλα δέντρα, να απομακρύνονται. Το δάσος που κάποτε ήταν γεμάτο ζωή άρχισε να χάνει τη ζωντάνια του. Τα πουλιά δεν μπορούσαν να βρουν τις φωλιές τους και τα ζώα έχασαν τα σπίτια τους.

Μια μέρα, ο κύριος Δεντρούλης παρατήρησε μια μικρή ομάδα ζώων που είχαν μαζευτεί μαζί. Έδειχναν ανήσυχα και λυπημένα. Η σοφή μεγάλη κουκουβάγια είπε: «Τα σπίτια μας χάθηκαν, κύριε Δεντρούλη. Οι άνθρωποι παίρνουν τα πάντα». Ο κύριος Δεντρούλης, γεμάτος στεναχώρια, κατάλαβε ότι το δάσος κινδύνευε.

Αποφασισμένος να προστατεύσει τους φίλους του, ο κύριος Δεντρούλης μάζεψε τα ζώα και μοιράστηκε μαζί τους ένα σχέδιο. «Πρέπει να δείξουμε στους ανθρώπους πόσο σημαντικό είναι το δάσος. Θα τους μάθουμε να φροντίζουν το σπίτι μας και μαζί θα μπορέσουμε να επαναφέρουμε τη ζωή στο δάσος που κάποτε ήταν ολοζώντανο».

Μη διστάσετε να προσαρμόσετε ή να τροποποιήσετε την ιστορία ανάλογα με τις προτιμήσεις σας. Αυτή η ιστορία έχει ως στόχο να εισαγάγει την έννοια της αποψίλωσης των δασών με απλό και κατανοητό τρόπο για τα μικρά παιδιά, ενώ παράλληλα θέτει το πλαίσιο για τις προγραμματισμένες δραστηριότητες.